

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ/BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta(ky))

Předložil(a) student(ka): Tereza Korbélyi

Název: Hlenky v pregraduální přípravě učitelů biologie

Oponent(ka): Mgr. Eliška Zadrobílková (Ptáčková)

1. CÍLE A HYPOTÉZY (uveďte, zda a jak byly cíle/hypotézy/předpoklady formulovány a zda a do jaké míry byly naplněny, resp. ověřeny):

V práci mi chybí jednoznačně stanovené cíle. Autorka uvádí, že se zaměří na současné pojetí systému hlenek na některých vysokých školách v ČR a dále už pouze uvádí, co je náplní první a druhé části práce. Představovala bych si to např. takto: Cílem mé práce je: 1) Porovnat původní a současný pohled na systematiku „hlenek“. 2) Charakterizovat jednotlivé skupiny hlenek a hlenkám podobné organismy. 3) Prozkoumat a zhodnotit, jak se systém „hlenek“ v současnosti vyučuje na vybraných českých VŠ.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (použité metody práce, interpretace výsledků a jejich diskutování, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické /rešeršní/ části a vlastního badatelského/odborného přínosu, logická struktura a provázanost, vhodnost příloh, apod.):

V praktické části práce autorka zjišťovala, jakým způsobem jsou „hlenky“ vyučovány na českých VŠ. Za tímto účelem byl poslán e-mail vyučujícím, kteří podle předchozího zjištění, zmíněnou skupinu organismů vyučují. Myslím si, že by bylo přínosnější, kdyby došlo k osobnímu setkání, které by umožnilo diskuzi k tématu. Mohlo by pak dojít k případnému upřesnění otázky, která by zamezila možným nejasnostem s pojetím systému. Na druhou stranu chápu časovou i finanční náročnost zmiňované metody. Proto mě zajímá, jestli proběhla nějaká diskuze alespoň písemnou formou?

Co se týče struktury této části práce, zdá se mi logická a přílohy relevantní. Jen diskuze by si zasloužila vlastní kapitolu. V práci je zahrnuta v závěru. Závěr ale obvykle bývá krátký a výstižně shrnutí celé práce. Neměly by se v něm objevovat nové a rozšiřující informace, jako se to stalo zde, kdy se autorka vlastně poprvé v práci hlouběji zmiňuje o současném systému hlenek. To by správně patřilo do kapitoly „Dnešní pohled na zařazení a systematiku hlenek“, která mi přijde velmi stručná, vzhledem k tomu, že autorku zajímalo, jak se učí systém hlenek na VŠ.

Na str. 10 autorka píše, že rod *Guttulinopsis* patří mezi Acrasida tedy Heterolobosea. Brown et al. 2012 ale ukazují, že se ve skutečnosti řadí mezi Rhizaria, což je dokonce zmíněno v odpovědi Dr. Eliáše a Dr. Kostky.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, cizojazyčný abstrakt/summary, vhodnost výběru použité literatury, správnost citování a odkazů na literaturu, obrázky, grafy, přílohy, celková grafická úprava, přehlednost a dodržení základního formálního členění práce do kapitol, úroveň kvality tabulek, grafů, obrázků a příloh, apod.):

V první části práce je uveden souhrn a charakteristika organismů, které jsou podobné hlenkám a do této uměle vytvořené skupiny se v minulosti řadily. Přijde mi škoda, že si k literárnímu přehledu autorka nevyhledala nejnovější odbornou literaturu, které je poměrně značné množství, a velmi často se odkazuje pouze na sekundární a méně aktuální zdroje. Zejména kapitola „Dnešní pohled na zařazení a systematiku hlenek“ se mi zdá, jak jsem se již zmiňovala, velmi neúplná a zařazení aktuálních systematických a fylogenetických prací zde velmi postrádám.

Jazykový projev je dobrý a text srozumitelný, až na místy nejednoznačné používání termínu hlenky, kdy nevíme, zda se jedná o hlenky pouze ve smyslu Mycetozoa/Myxomycetes (Amoebozoa) nebo všechny hlenkám podobné organismy, tedy také Acrasida (Excavata), Plasmodiophoromycota (Cercozoa) a Labyrinthulomycota (Chromalveolata). Např. hned v úvodu na str. 9 autorka píše: „Hlenky (Myxomycetes) a jim příbuzné organismy jsou bezesporu jedněmi z nejrozporuplnějších organismů, co se týče jejich umístění do systému.“. Na str. 13 ale nazývá Myxomycetes jako vlastní hlenky. Na str. 10 se píše: „Toto jsou specifika dříve jednotné skupiny hlenky, kam patřily i dnes samostatně klasifikované linie Acrasiomycetes, Myxomycetes, Plasmodiophoromycota a Labyrinthulomycota.“. Tady se jedná o všechny hlenkám podobné organismy, nehledě na to, že jednotlivé názvy jsou nesprávně psány kurzívou. Kurzívou by se měla psát pouze latinská rodová a druhová jména a ne názvy linií, řádů nebo čeledí. Naproti tomu na str. 11 se píše o životním cyklu akrází: „Jedním z mnoha (zdánlivě) společných znaků s hlenkami je životní cyklus.“. Zde autorka asi myslí vlastní hlenky (Myxomycetes). S uchopením termínu hlenky měli možná potíže i někteří vyučující, a proto se ve svých odpovědích zmiňují pouze o skupině Mycetozoa. Co si o tom myslí autorka?

Dále není obvyklé, aby abstrakt obsahoval citace, navíc chybně napsané a ještě chybějící v seznamu literatury (pozor na pořadí jmen: autorka uvádí Roger a Simpson 2004, ale má zřejmě na mysli Simpson a Roger 2004). Citací chybějících v seznamu literatury je v práci více (viz Komentář k DP). Pokud cituji článek od více autorů, je nutné uvést kromě prvního autora také dodatek „a kol.“ nebo „et al.“, tedy ne jako na str. 13 pouze (Čepička 2009) ale správně (Čepička et al. 2009). V seznamu literatury by se pak měli vypsati všichni autoři. Autorka zde uvádí pouze Čepička et al.

Citovat Wikipedii ve vysokoškolské práci mi připadá trochu nešťastné, zvláště když je na internetové stránce uveden původní zdroj Adl et al. 2012, což je mimochodem zatím poslední velký shrnující článek o fylogenezi eukaryot.

Členění do kapitol je logické a překlepů je standardní množství pro bakalářskou práci. Obrázky jsou správně zařazené, jen by často měly obsahovat podrobnější popis, aby byly samonosné (např. str. 17, obr. 6 životní cyklus *D. discoideum*; str. 18, obr. 7 vznik cAMP).

4. KOMENTÁŘ OPONENTA(KY) (celkový dojem, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, možný přínos pro praxi, publikovatelnost, apod.):

Z práce mám dojem, že byla sepsána poměrně narychlo a nebyl věnován dostatek času finálním opravám a úpravám, které by zamezily jak chybám z nepozornosti tak některým faktickým nedostatkům. Také si myslím, že autorka mohla věnovat více času výběru relevantních zdrojů. Oceňuji ale téma, které, jak jsem se dozvěděla, je pouze z hlavy autorky. Chtělo to možná více doladit.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (je nutné vzít v úvahu dobu trvání obhajoby, cca 15 min.):

str. 10: Co znamená cca 5-6 rodů acrasiomycet? Určitě lze dohledat přesný počet, navíc když počet druhů je podle autorky přesně 12. Podobně autorka uvádí na str. 25: Plasmodiophoromycota: opět přibližně 15 rodu a přesně 40 druhů. Může autorka vysvětlit?

str. 10: Mohla by autorka vysvětlit, co jsou konidie? Chybí v seznamu pojmů.

str. 14: Mohla by autorka vysvětlit, co je to uroid? Také chybí v seznamu pojmů.

str. 64: V textu autorka zmiňuje, že na UK se hlenky vyučují na PřF UK (Dr. Koukol, doc. Čepička a spol.) a na PedF UK (Mgr. Říhová), ale v e-mailových odpovědích a ve shrnující tabulce Ivan Čepička a spol. chybí. Proč, když někteří vyučující odkazují své studenty právě na internetové stránky přednášky zmíněných pedagogů?

Poslední otázka je nasnadě. Který model výuky hlenkových organismů by si vybrala sama autorka?

6. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ (doporučuji k obhajobě a hodnotím: výborně, velmi dobře, dobře, nebo nedoporučuji k obhajobě):
Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze

Datum 29. 8. 2014

Eliška Zadrobílková